

תפ"ח (תל-אביב-יפו) 35192-06-12 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א נ' חיים צרפתי

פלילי - חוק העונשין - עבירות המתה

var MareMakom = "תפח (תל-אביב-יפו) 35192-06-12 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תא נ' חיים צרפתי, תק-מח תפח (תל-אביב-יפו) 35192-06-12(3), 17666(16/09/2013)";

תפ"ח (תל-אביב-יפו) 35192-06-12 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א נ' חיים צרפתימחוזי

תל-אביב-יפו

תפ"ח (תל-אביב-יפו) 35192-06-12

מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א (פלילי)

ע"י ב"כ עו"ד איריס פמיליה-פוגל

נ ג ד

חיים צרפתי

ע"י ב"כ עו"ד מיכאל כרמל

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

[16.09.2013]

בפני כב' השופט גלעד נויטל, אב"ד

כב' השופט מאיר יפרח

כב' השופטת גיליה רביד

גזר דין

השופט גלעד נויטל, אב"ד:

הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, פה אחד, בביצוע העבירות הבאות: ניסיון לרצח לפי סעיף 305 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק), החזקת נשק שלא כדין לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק, שתי עבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק, ועבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק.

אלה מעשי הנאשם על - פי הכרעת הדין:

בתקופה הרלוונטית לכתב האישום התגורר הנאשם בקומה השניה מול דירתו של מר שי פיכמן (להלן - המתלונן) בבניין בתל אביב (להלן - הבניין). התגלע סכסוך בין הנאשם למתלונן וזאת על רקע שיפוצים שביצע המתלונן בדירתו, ואשר לא היו לרוחו של הנאשם.

אישום 1 : ביום 19.5.11 בשעה 07:00 לערך, נפגש הנאשם עם המתלונן בבניין, כשהנאשם מצוייד באקדח. הנאשם איים על המתלונן בפגיעה שלא כדין בגופו, על ידי כך שהנאשם שלף אקדח מכיסו, חשף אותו בפני המתלונן ונפנף אותו מולו, מתוך כוונה להפחיד את המתלונן, באומרו למתלונן: "אני לא פרייאר, אתם חושבים שאני פרייאר אבל אני לא פרייאר." אישום 2 : במספר הזדמנויות, ובין היתר ביום 15.4.12 לערך, איים הנאשם על המתלונן באומרו לו שהוא יקח סכין ויפתח את המתלונן מלמטה עד למעלה.

אישום 3: לערך בתחילת חודש מאי 2012, איים הנאשם לרצוח את המתלון באומרו לאחר: "אני הולך לירות בו (במתלון - ג'נ'), הוא יקלל את היום שהוא נולד", "אם הוא לא ישלם לי אני יורה בו". ביום 31.5.12 הורה קצין משטרה לנאשם לא ליצור קשר עם המתלון בכל דרך שהיא או להיפגש עימו, לתקופה של 30 ימים. הנאשם החליט לגרום למותו של המתלון. לצורך כך הצטייד הנאשם באקדח והמתין ביום 7.6.12 ליציאת המתלון מדירתו בבניין. בשעה 8:10-8:15, עת יצא המתלון מדירתו וירד בחדר המדרגות בבניין, התקרב הנאשם למתלון, כיוון את האקדח לעבר גבו של המתלון, וירה במתלון יריה אחת וחזר לדירתו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, חדר קליע מגבו של המתלון לחזהו ובטנו וגרם לחור בסרעפת ולחור על פני הקיבה. המתלון אושפז בבית חולים לניתוח ולהחלמה. בסמוך לאחר מכן, בחיפוש שנערך בדירתו של הנאשם, נמצא אקדח מסוג ברטה 0.22 מ"מ כשהוא טעון ומוסלק בתוך חלון בדירה, וכמו כן נמצאו בדירת הנאשם עשרות כדורי תחמושת, שתי מחסניות וסכין (ראו בעמ' 24 להכרעת הדין).

לאחר שימוע הכרעת הדין, ביקש סניגורו של הנאשם לשלוח את הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית לצורך בדיקת מסוגלותו של הנאשם לעמוד לדין. התקבלה אפוא חו"ד פסיכיאטרית. מתון חוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 16.7.13 : הנאשם אינו סובל מתחלואה נפשית ו/או פגיעה נוירוקוגניטיבית כלשהי. הנאשם כשיר לעמוד לדין, יודע להבדיל בין טוב ורע, מסוגל להבין ולעקוב אחר ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו, מסוגל לעזור ולהיעזר בסניגורו ומסוגל לעמוד לדין. עורכי חוות הדעת, בין השאר, צפו בנאשם בחדרו במחלקה, תוך שניהל דיון סוער עם הסוהרים, ולדבריהם הנאשם היה ממוקד וברור, זיהה את הסוהרים בשמותיהם וידע להבחין בין הסוהרים לאיש צוות המחלקה. בעת בדיקת הנאשם התרשמו עורכי חוות הדעת כי הנאשם מאוד מניפולטיבי ומנסה ליצור רושם של הפרעת זיכרון. כך, הנאשם ענה לעיתים קרובות כי אינו זוכר או אינו יודע, אולם בלהט הבדיקה התגלה כי ידע להשיב על השאלות השונות שנשאל. לדבריהם, הנאשם ללא כל סימני חרדה, דיכאון או פסיכוזה. הנאשם ללא הפרעה בתהליכי חשיבה או בתוכן החשיבה, שולל עיסוק באובדנות או מוות ומגלה תובנה בסיטואציה. לנאשם יש שיפוט תקין ובוחן מציאות שמור. באשר לאירועים נשוא כתב האישום, לדברי הנאשם הוא לא היה מעורב כלל בניסיון לרצח שבגיניו ההליך המשפטי. לדבריו הוא לא אשם בדבר, והוא אינו יודע מה זה אקדח. בהמשך, בתוך כדי קונפירמציה מכוונת, הנאשם הראה תובנה מלאה לכך שאם הוא יימצא אשם הוא יהיה בכלא. ראיות לעונש:

מתוך תסקיר נפגע העבירה מיום 16.6.13: בתסקיר מפורטות נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המתלון, וכן הנזקים שנגרמו לו בעקבות מעשי הנאשם. מפאת צנעת הפרט אפרט רק חלקים מהאמור בו. המתלון, כבן 42, מהנדס אלקטרוניקה במקצועו, נשוי ואב לשלושה בנים בגילאי 3-13. המתלון עובד כיום באופן חלקי בעקבות מצבו הרפואי והנפשי. מדברי המתלון וממסמכים רפואיים עולה, כי לאחר שנורה הוא אושפז למשך כ-3 שבועות, עבר ניתוחים ובדיקות מרובות; הירי גרם לנזק בקיבה ולאחר ניתוח הוצאת הכדור התפתח בגופו של המתלון זיהום שדרש ניתוח נוסף. בעקבות האשפוז נקבע למתלון אי כושר עבודה מלא למשך 100 ימים, הוגדרה נכות רפואית והוגבלו מספר שעות העבודה היומיות של המתלון. בטרם נפצע, המתלון היה המפרנס העיקרי של משפחתו, ובעקבות הפגיעה הוא לא עבד תקופה ממושכת, וסבל מחרדות ופחדים. בכך נפגע מצבה הכלכלי של משפחתו (ראו בעמ' 2-3 לתסקיר). מאז הפגיעה הוא מתקשה להירדם עקב סיזימים. המתלון עובד פחות שעות, מוטרד ומתקשה להתרכז. קידומו בעבודה הוקפא והוא נזקק להפסקות תכופות עקב עייפות והצפת זיכרונות. המתלון תיאר את השפעת הצלקות שבגופו על אורח חייו (בעמ' 3 לתסקיר). הנאשם מאשים את עצמו כי לא פעל בכוחות עצמו על מנת לשים קץ להתנהגותו של הנאשם ובכך להגן על עצמו ועל משפחתו (בעמ' 3 לתסקיר). מבחינת המתלון המפגש עם סכנת חיים מלווה אותו בכל מקום, ולמרות ידיעתו כי הנאשם מאחורי סורג ובריה המתלון חושש בכל רגע כי הנאשם עלול לחזור ולפגוע בו. בנוסף לכך, העובדה שהתקיפה בוצעה בסמוך לדירת המתלון, מקום שנתפס בעיניו כמקום בטוח, פגעה בתחושת ביטחונו. המתלון חווה חרדת מוות. לדברי קצינת המבחן זהו תחום נזק משמעותי ונרחב הגורם לחרדה, מתח, עוררות יתר, אי שקט וקשיי ריכוז. בשל החמרה במצבו הרגשי הומלץ למתלון על טיפול (בעמ' 4 לתסקיר, וכן ראו שם גם לגבי מצבו הרגשי של המתלון). אירוע הירי ונזקיו הנלווים הביאו לפגיעה בתפקודו של המתלון כבעל וכאב (ראו הרחבה בעמ' 4-5 לתסקיר, וכן ראו שם לגבי ההשלכות על ילדיו של המתלון).

המתלון אובחן כסובל מפוסט טראומה לאחר אירוע של תקיפה אלימה. מהדיווח הטיפולי עולה מגמה חיובית והתקדמות בטיפול אולם מצוין כי המתלון עדיין זקוק לזמן מנוחה וכי הוא סובל מקשיים שונים (ראו בעמ' 5 לתסקיר, וכן ראו שם לגבי תחושותיו של המתלון בהווה ולעתיד). שירות המבחן התרשם מהמתלון כאדם אשר תיפקד היטב לאורך חייו במישור התעסוקתי והמשפחתי. פציעתו הקשה על ידי הנאשם, ומפגש בלתי צפוי ומזעזע עם רוע ואכזריות, במקום שאמור היה להיות מקום מבטחים עבורו, קטעו באחת את עולמו המוכר והבטוח ופגעו בשאיפותיו ואמונותיו בעצמו וביכולתו להיות דמות מיטיבה, חזקה ומגנה. הפגיעה הפכה את המתלון מאדם שמח, פעיל, מעורב, מכיר בערך עצמו ובריא לאדם שהוא בין השאר פגיע, מופנם וחרד, בין היתר באשר ליכולתו להגן על עצמו ועל משפחתו. להערכת קצינת המבחן, צפוי לו תהליך שיקום ארוך. קצינת המבחן התרשמה שמדובר בתמונת נזק קשה מאוד אשר פוגעת בתפקודו של המתלון ומגבילה את יכולותיו באופן משמעותי ברמות שונות: פיזית, נפשית, זוגית, הורית, חברתית, כלכלית ותעסוקתית. לאור המתואר, קצינת המבחן ממליצה כי ייגזר על הנאשם עונש שייתן ביטוי לחומרת הפגיעה וכי ייפסקו למתלון פיצויים משמעותיים אותם יוכל המתלון להפנות להמשך שיקומו (ראו הרחבה בעמ' 5-6 לתסקיר).

טיעוני הצדדים לעונש (תמצית העיקר):

טיעוני התביעה לעונש (עמ' 99-100 לפר'): התובעת הפנתה לתסקיר נפגע העבירה. לדבריה, התסקיר מתאר את הפגיעה במתלון - ברמה הגופנית, הנפשית והתעסוקתית, ואת הפגיעה במשפחתו, באשתו ובילדיו, בכל מסכת חייהם. הנאשם כבן 74, ללא עבר פלילי. לטענתה, אומנם האישום השלישי של ניסיון הרצח הוא החמור, אך אין לעבור על האישומים הראשון והשני בהיסח דעת, שכן אלה מצביעים על מסוכנות הנאשם ועל מסכת התעללותו במתלון. לדבריה, הנאשם הינו אדם אימפולסיבי עם דפוסי חשיבה נוקשים, הנוטה להתרגז בקלות, המביע עוינות כלפי מי שאינו מסכים עימו, מסקנה העולה לדעתה גם מיחסו התוקפני של הנאשם במהלך שמיעת ההוכחות בתיק. התובעת הוסיפה והפנתה את ביהמ"ש לחוות הדעת הפסיכיאטרית המשלימה, שאף ממנה מצטייר הנאשם לטענתה כאדם מניפולטיבי ותוקפני. התובעת סבורה שמתחם הענישה ההולם את עבירת ניסיון הרצח בנסיבות אלה הינו בין 10 ל-18 שנות מאסר. אמנם עומד לזכותו של הנאשם גילו המבוגר, אך לדברי התובעת אין זה מאיין מסוכנות עתידית. בנוסף, הנאשם סובל מבעיות רפואיות. כמו כן הנאשם מעולם לא נטל אחריות על מעשיו. התביעה עותרת להשית עונש מאסר ממושך השואף לרף הגבוה שבמתחם שהוצע, וזאת בהתחשב גם באישומים האחרים. כמו כן, התביעה עתרה להשית מאסר על תנאי, פיצוי משמעותי לנפגע העבירה וקנס.

הגישה פסיקה.

טיעוני ההגנה לעונש (עמ' 100-102 לפרוטוקול): הסיגור טען כי למרות שהנאשם הורשע בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום ולמרות שהנאשם עומד בכפירתו יש להתחשב בכך שהנאשם הינו אדם זקן, כבן 76, חסר כל - חסר משפחה, רכוש והכנסה. האירועים נשוא כתב האישום שבהם הרשיעו בית המשפט הם למעשה האירועים הפליליים הראשונים בחייו של הנאשם.

לדברי הסניגור, הנזק העולה מתסקיר נפגע העבירה אינו מבוסס על חוות דעת רפואיות, אלא על התרשמות קצינת המבחן בלבד, על סמך דברים ששמעה מפי המתלונן ומשפחתו. הסניגור הוסיף וציין כי מוגשת תביעה אזרחית בסך 2 מיליון ש"ח כנגד הנאשם. לדבריו, בדרך כלל רף הענישה בעבירה של ניסיון רצח הוא 10 שנות מאסר ומעלה, וודאי בתיקים שבהם מעורב ירי וניהול משפט, אך יחד עם זאת רף הענישה אינו אמור להיות גבוה כפי שטענה התובעת. לטענת הסניגור, הפסיקה שהציגה התובעת, לרף ענישה של 16 שנות מאסר בפועל, מתייחסת לתיקים אכזריים שבהם הנזק שנגרם הוא בל יתואר. לדבריו, בתיק זה המדובר בירייה אחת בלבד, באקדח בקוטר נמוך, ממרחק, והגם שהוא אינו ממעיט בחומרת הנזק, הרי שהנזק שנגרם למתלונן שונה מהנזק העולה מפסקי הדין שבהם הוטלו 16 ו-18 שנות מאסר בפועל. הסניגור סבור כי כל עונש שייגזר על הנאשם, גם אם ברף הנמוך של הענישה שמבקשת התביעה, הרי שמדובר בעונש ששווה למאסר עולם מבחינת הנאשם, וזאת לאור תוחלת חייו ומצבו הבריאותי. הסניגור ביקש לדון את הנאשם במידת הרחמים, הגם שמדובר באדם שלא לקח אחריות ובחר לנהל משפט, גם בשל גילו וגם לאור העובדה שלאורך כל השנים שבהן התנהל, ולמרות מצבו הכלכלי הרעוע לאורך כל השנים, הנאשם לא הסתבך בפלילים. הנאשם (עמי 102 לפרוטוקול, תמצית): הנאשם טען כי הוא לא עשה דבר, הוא חף מפשע ואצל המתלונן הכל שקרי 'מלמטה עד למעלה'.

דיון וגזירת העונש:

הנאשם הורשע בכמה עבירות המהוות שלושה אירועים נפרדים: בעבירת אינומים נשוא אישום ראשון, בעבירת אינומים נשוא אישום שני, ובעבירות של ניסיון לרצח, החזקת נשק שלא כדין והפרת הוראה חוקית נשוא אישום שלישי. העבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת האישום השלישי מהוות אירוע אחד (נפרד), שכן באותה סיטואציה פיזית בפועל, הנאשם ניסה לרצוח את המתלונן תוך כדי שהנאשם החזיק בנשק שלא כדין והפר הוראה חוקית. להלן אקבע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד, בהתאם לעקרון המנחה בענישה, ובהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה [סעי 40ג(א)+(ב), 40ג(א) ו-40ב לחוק, וכן ראו ע"פ 8641/12 סעד, מיום 5.8.13, פסקה 22].

קביעת מתחם העונש ההולם [סעי 40ג(א) ו-40ב לחוק]:

הערכים החברתיים שנפגעים מביצוע העבירות שביצע הנאשם נשוא תיק זה:

א. הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה של ניסיון לרצח: עבירה זו היא מהחמורות שבספר החוקים - בצידה עד 20 שנות מאסר, והאיסור הגלום בה מגן על עקרון קדושת החיים, ועל ההכרח למנוע התנהגות אסורה שמשמעה זלזול בחיי אדם. בית המשפט העליון אמר לא פעם את דברו בהקשר למשמעותה, השלכותיה וחומרתה של עבירת אלימות המבוצעת באמצעות נשק חם:

"המערער ביצע עבירה אלימות חמורה ביותר תוך שימוש בנשק חם. אן בנס הסתיים האירוע כפי שהסתיים ולא בתוצאה קשה בהרבה של קיפוח חייו של המתלונן. האירוע הותיר רישומו על המתלונן אשר הפציעות...שנגרמו לו משפיעות על חייו עד היום ומקשות עליו להשתלב בשוק העבודה. מעשה העבירה שאינו אלא אקט של לקיחת החוק לידיים, פתרון סכסוכים בדרכי אלימות ועשיית דין עצמי, מבטא לא רק זלזול בערן חיי אדם, אלא בכל אותם יסודות שקיומה של חברה מתוקנת תלוי בהם. מחובתו של בית המשפט לשרש התנהגות מעין זו לאור השלכותיה הרוות האסון" (ע"פ 1645/08 פלוני, מיום 3.9.09, בסעי 33 לפסה"ד; ע"פ 8641/12 סעד מיום 5.8.13, בסעי 33 לפסה"ד, וראו גם: ע"פ 5797/11 צסן מיום 5.8.12, פסקה 5).

הדברים דלעיל של בית המשפט העליון, בשינויים המחוייבים, קולעים היטב גם לענייננו.

ב. הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירה של החזקת נשק של בדין: נשק המוחזק שלא כדין מועד לפורענות, בשל הפוטנציאל וההשלכות ההרסניות של שימוש בנשק שלא כדין, שימוש שעלול להביא בסופו של יום לפגיעה בערכים החברתיים של שמירה על חיי אדם, של מניעת ביצוע של עבירות אחרות באמצעות הנשק ושל מניעת הסלמה בעבריינות. בית המשפט העליון כבר אמר את דברו גם בהקשרים אלה:

"חומרתה של עבירת החזקת הנשק, מקורה בכך שעבירה זאת אינה נעשית לרוב אלא כדי לאפשר ביצוען של עבירות אחרות, שמעצם טבעו של הנשק, כרוכות באלמות או בהפחדה" (ע"פ 8416/09 חרבוש, מיום 9.6.10, סעי 55 לפסה"ד). "לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה הנובעת לעבירות נשק בכלל, ולעבירת החזקת נשק בפרט, המקימה סיכון ממשי וחמור לציבור ויוצרת פוטנציאל להסלמה עבריינית..." (ע"פ 5604/11 נאסר, מיום 5.10.11, בסעי 9 לפסה"ד; וראו גם: ע"פ 1332/04 פס, מיום 19.4.04, בסעי 4 לפסה"ד).

"עבירות בנשק חומרתן מכופלת, הן בעצם המעבר על החוק והן ובמוטעם במאטריה הספציפית; נשק שאינו כדין, קרי - ברישיון כדבעי, מועד לפורענות. זכורה האמירה, אם ראית במחזה תיאטרון אקדח במערכה הראשונה, סופו שיירה במערכה השניה או השלישית. הימצאו של נשק בידים לא נכונות, עלול להביא בסופו של יום אף לקיפוד חיי אדם.." (ע"פ 6371/11 הייבי, מיום 18.12.11, בסעי כ"ג לפסה"ד).

ג. הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירת האיומים (העבירה שבאישומים ראשון ושני): הערך החברתי המוגן בעבירת האיומים עניינו שמירה על שלווה נפשו, ביטחונו וחירות פעולתו של המאויים (רע"פ 2038/04 לם, מיום 4.1.06, בסעי 32 לפסה"ד). בית המשפט העליון אמר את דברו בהקשר זה:

"מניעת ההפחדה וההקנטה לשמן היא שעומדת ביסוד האינטרס החברתי המוגן בעבירת האיומים... אינטרס החברה הוא להגן על שלווה נפשו של הפרט... מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין. אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה והבחירה של הפרט..." (ע"פ 103/88 ליכטמן, בסעי 6 לפסה"ד).

בית המשפט העליון אף הטעים כי "אין להקל ראש בעבירת האיומים המיוחסות למבקש, שכן כבר 'הוכח מספר פעמים, כי אך כפסע בין איום למעשה...' (בש"פ 2575/13 וורקו מיום 14.4.13, בסעי 6 להחלטה). ובעניינו כך אכן ארע - אחרי שפעמיים איים על המתלונן, הנאשם ניסה לרצוח אותו.

ד. ובאשר לערך החברתי שנפגע מעבירת הפרה הוראה חוקית: "...עבירה של הפרת הוראה חוקית, המעידה... על זלזול חמור בשלטון החוק..." (ע"פ 2760/11 פלוני בסעי 23 לפסה"ד).

מידת הפגיעה בערכים החברתיים דלעיל - הנאשם איים על המתלונן במספר הזדמנויות, ואף למעשה מימש את איומיו, כאשר הוא ירה במתלונן וניסה לגרום למותו, עם נשק שהנאשם החזיק שלא כדין, וזאת תוך הפרת הוראה של קצין משטרה אשר הורתה לו להימנע מיצירת קשר עם המתלונן. נראה אפוא כי הפגיעה בערכים החברתיים המוזכרים לעיל, הינה משמעותית וקשה.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירות [סעי' 40ט לחוק]:

התכנון שקדם לביצוע העבירות נשוא האישום השלישי [סעי' 40ט(א)(1)]: הנאשם איים בהזדמנויות שונות, עובר לניסיון הרצח, בפגיעה שלא כדין במתלון, החזיק אקדח שלא כדין, וביום אירוע ניסיון הרצח המתין שהמתלון יצא מביתו, ובעוד המתלון יורד במדרגות, הנאשם חיכה עד שהמתלון יפנה אליו את גבו, וירה בו. ודוק: הנאשם המתין שהמתלון יחל לרדת במדרגות ואז הנאשם היה פיזית בגובה שמעל המתלון, ומאחוריו, כך שהמתלון לא יכול היה לדעת על הירי שעומד להתרחש ולא יכול היה להתגונן מפניו. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה של ניסיון לרצח [סעי' 40ט(א)(3)]: הנאשם הצטייד באקדח, שהינו כלי נשק שבכוחו להמית אדם, וירה לאזור פלג גופו העליון של המתלון. הנזק שהיה צפוי להיגרם ממעשה הנאשם יכול היה להיות כבד יותר ולמרבית מזלו של המתלון, הוא לא קיפח את חייו. כל זאת מבלי לגרום מהנזק הממשי הפיזי והנפשי שנגרם למתלון עקב פציעתו כתוצאה מכך שהנאשם ירה בו. הנזק שנגרם מביצוע העבירות [סעי' 40ט(א)(4)]: הנזקים שנגרמו למתלון ולמשפחתו פורטו בהרחבה בתסקיר נפגע העבירה שעיקריו הובאו לעיל. קצינת המבחן התרשמה כי מדובר בתמונת נזק קשה מאוד אשר פוגעת בתפקודו של המתלון ומגבילה את יכולותיו באופן משמעותי ברמות שונות: פיזית, נפשית, זוגית, הורית, חברתית, כלכלית ותעסוקתית. לדברי עורכת התסקיר, דרכו של המתלון לשיקום עוד ארוכה ופגיעותיו של המתלון משליכות ופוגעות בתפקודם של כל בני משפחתו (בעמ' 5-6 לתסקיר). מתסקיר נפגע העבירה דלעיל עולה כאמור, כי בעקבות הירי אושפז המתלון לכ-3 שבועות ונאלץ לעבור מספר ניתוחים. בעקבות הפגיעה המתלון לא עבד תקופה ממושכת בשל מצבו הפיזי ומאחר וסבל מחרדות ופחדים, וכיום הוא עובד באופן חלקי. בכך גם נפגע מצבה הכלכלי של משפחתו (עמ' 2-3 לתסקיר). המתלון סובל מסייטים ומבחינתו המפגש עם סכנת חיים מלווה אותו בכל מקום. המתלון חווה חרדת מוות (עמ' 3-4 לתסקיר). אירוע הירי ונזקיו הנלווים הביאו לפגיעה בתפקודו של המתלון כבעל וכאב (בעמ' 4 לתסקיר). כל זאת כאשר על רקע העובדה שהנאשם ירה במתלון בבניין שבו גר המתלון, מרחק פסיעות מדירת המתלון, היינו במקום בו המתלון אמור להרגיש מוגן ובטוח. הסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירות [סעי' 40ט(א)(5)]: כאמור, הרקע לעבירות שביצע הנאשם הינו עבודות שיפוצים שביצע המתלון בדירתו, שלא היו לרוחו. הנאשם איים על המתלון בין היתר עם אקדח, ואז ירה בו בלא כל הצדקה על רקע שולי זה, וגרם לו נזקים ממשיים. אלימות הנאשם כלפי המתלון, שבאה לידי ביטוי בעיקר באלימות הפיזית בירי בגבו, היתה קשה וחמורה [סעי' 40ט(א)(10) לחוק].

מדיניות הענישה הנהוגה [סעי' 40ג(א) לחוק]:

עיון בפסיקה לגבי מדיניות הענישה הנהוגה בהקשר לעבירות שבהן הורשע הנאשם, מלמד על טווח ענישה בהתאם לנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה. אביא להלן מספר פסקי דין שמהם ניתן ללמוד על הענישה הנהוגה במקרים שדומים פחות או יותר בנסיבותיהם לנסיבות הרלבנטיות שבתיק זה. מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה של ניסיון לרצח (נשוא אישום שלישי):

בע"פ 6908/10 דוד (מיום 2.1.13), הורשע הנאשם, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של ניסיון לרצח ועבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, ונידון ל-12 שנות מאסר בפועל. הנאשם ירה במתלון שהיה חברו שתי יריות שפגעו בו ויריות נוספות שהחטיאו. לנאשם היה עבר פלילי, גם בעבירות אלימות.

בע"פ 5606/10 בוניפד (מיום 19.12.12), הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של ניסיון לרצח, תקיפה ושתי עבירות איומים ונידון ל-10 שנות מאסר בפועל. הנאשם, כבן 61 בעת האירוע, דקר את מכרו בן כ-75 שנים, מספר פעמים עם סכין בצווארו ובפניו. לנאשם היה עבר פלילי מכביד. ניתן משקל לעובדה שהנאשם הינו אדם מבוגר עם מצב בריאותי לא טוב.

בע"פ 9862/08 מהרטה (מיום 13.4.10) הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של ניסיון לרצח והפרעה לשוטור בשעת מילוי תפקידו ונידון ל- 14 שנות מאסר בפועל. הנאשם הלך אחרי ילדה שהלכה לבקש עזרה מהמתלון, והנאשם ירה בו. המתלון נותר משותק בפלג גופו התחתון ומרותק לכסא גלגלים. ע"פ 1645/08 פלוני (מיום 3.9.09), הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של ניסיון לרצח ובעבירות בנשק, ונידון ל- 11 שנות מאסר בפועל. מספר קליעים פגעו במתלון, שהיה בקשר עם אחות הנאשם. לנאשם היה עבר פלילי מקל והוא שהה תקופה ארוכה במעצר בית. בע"פ 9334/02 בורקאן (מיום 3.4.06), הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של ניסיון לרצח, פגיעה בנסיבות מחמירות ונשיאת נשק שלא כדין, ונידון ל- 10 שנות מאסר בפועל. הנאשם ירה 10 כדורי אקדח לעבר המתלון לאור חשדו כי אחיו ביצע עבירת מין בבן משפחתו. לנאשם היה עבר פלילי מכביד. בע"פ 8978/02 אחרר (מיום 22.5.03), הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של ניסיון לרצח ובעבירות בנשק, ונידון ל- 14 שנות מאסר בפועל. הנאשם ירה במתלון חמש יריות, אשר השאירו את המתלון משותק בגפיו התחתונות. לנאשם היה עבר פלילי, גם בעבירות אלימות. בתפ"ח (מרכז) 36578-05-12 אגנהו (מיום 6.5.13) הנאשם הורשע עפ"י הודייתו בעבירה של ניסיון לרצח, ונידון ל- 11 שנות מאסר בפועל. הנאשם ירה במתלון, עימו היה לו סכסוך כספי, מטווה קרוב 15 כדורים. יצוין, כי על פסק הדין תלוי ועומד ערעור בביהמ"ש העליון.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה של החזקת נשק שלא כדין - ראו למשל: ע"פ 5604/11 נאסר (מיום 5.10.11) - 12 חודשי מאסר בפועל; ע"פ 6294/10 אלקיעאן (מיום 13.2.11) - 10 חודשי מאסר בפועל; רע"פ 2718/04 אבו דאחל (מיום 29.3.04) - 8 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם לארוע שבאישום 3, בגינו הורשע הנאשם בעבירות של ניסיון לרצח, החזקת נשק שלא כדין והפרת הוראה חוקית, בנסיבות תיק זה, הוא אפוא בין 10 ל- 14 שנות מאסר בפועל.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירת איומים (העבירות נשוא אישומים ראשון ושני): רע"פ 2016/11 קדוש (מיום 14.3.11), הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת איומים ונידון ל- 3 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודת שירות. הנאשם איים על המתלוננת, שבינה לבין אחיו התקיים הליך משפטי אזרחי בעניין חוב כספי. לנאשם היה עבר פלילי.

ע"פ 1483/10 נוביקוב (מיום 30.6.10), הנאשם הורשע עפ"י הודייתו בעבירה של איומים ונידון ל- 5 חודשי מאסר בפועל (בנוסף הופעל מאסר על תנאי בן 7 חודשים, חלקו בחופף כך שסה"כ הוטלו 9 חודשי מאסר בפועל). הנאשם איים על המתלון, איתו היו לו קשרים עסקיים בעבר, על רקע חוב כספי נטען. לנאשם היה עבר פלילי מכביד.

ת"פ (ת"א) 9241/08 בר (מיום 21.2.10), הנאשם הורשע עפ"י הודייתו בעבירת איומים והיזק לרכוש ונידון ל- 4 חודשי מאסר על תנאי. הנאשם איים על עו"ד. חלפו שלוש וחצי שנים מהעבירה. עברו היה נקי.

על כן: מתחם העונש ההולם לגבי כל אחת משתי עבירות האיומים שבהן הורשע הנאשם (אישומים ראשון ושני), בנסיבותיו של תיק זה, הוא בין מאסר על תנאי ל- 3 חודשי מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות [סעיף 40א לחוק]:

הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו [סעי' 40א(1) לחוק]: הנאשם הינו כבן 75 שנה, וסובל מבעיות בריאותיות, ובהן סכרת, מחלת לב, אי ספיקת כליות (ראו בחווה"ד הפסיכיאטרית). ברי כי כל עונש מאסר בפועל לריצוי בבית הסוהר, ובוודאי מאסר בפועל ממושך, יפגעו בנאשם. סניגורו של הנאשם אף טען, כי גם אם ייגזר על הנאשם מאסר בפועל ברף הנמוך של הענישה לו עתרה התביעה, הרי שמדובר בעונש ששווה למאסר עולם מבחינת הנאשם (ע' 101-102 לפר').

בנוסף, לנאשם אין עבר פלילי, ויהא זה אפוא מאסרו הראשון [סעי' 40א(11) לחוק]. הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו [סעי' 40א(4) לחוק], המשפט התנהל בשמיעת ראיות, כפי שזו זכותו של הנאשם.

בענישה שתוטל על הנאשם יש צורך גם בהרתעתו מפני ביצוע עבירות נוספות בעתיד (סעי' 40א לחוק) וגם בהרתעת הרבים (סעי' 40א לחוק) מפני ביצוע עבירות מסוג העבירות שביצע הנאשם. בהקשר זה ראוי להזכיר מדבריו של בית המשפט העליון, דברים היפים גם לענייננו:

"שימוש באלימות בכלל, ועל רקע סכסוכים פעוטות בפרט, הפך בשנים האחרונות לתופעה שרבים חוטאים בה, ועם כך לא ניתן להשלים. חמור שבעתיים הוא השימוש בנשק בסכסוכים מסוג זה, ועל כן מצווים בתי המשפט לשגר מסר שיבהיר לכל, כי כל החוטא בתחום זה יהא צפוי לתגובה עונשית קשה אשר עלולה לכלול גם כליאה ממושכת" (ע"פ 5652/07 בוחניק, בעמ' 2; וראו גם: בע"פ 1645/08 פלוני דלעיל, המובאה שבסעי' 33 לפסה"ד; ע"פ 6908/10 דוד, מיום 2.1.13, בסעי' 24 לפסה"ד).

בנסיבות דלעיל שבתיק זה, לא מצאתי כי ישנה הצדקה לחרוג ממתחמי הענישה שנקבעו לעיל, בין לצד הקולא מחמת שיקולי שיקום של הנאשם, ובין לצד החומרא לצורכי הגנה על שלום הציבור מפני הנאשם [סעי' 40ג(ב)], 40ד ו- 40ה לחוק]. ריבוי עבירות - הנאשם הורשע בשלושה אירועים שונים, אך עניינם המהותי זהה - האיומים כלפי המתלונן, וביצועם בפועל על ידי כך שניסה לרצוח אותו. משכך, אציע לחבריי לגזור על הנאשם עונש כולל לכל האירועים [סעי' 40ג(ב) לחוק].

לאור כל האמור לעיל, אני מציע לחבריי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים: 1. 11 (אחת עשרה) שנות מאסר בפועל, שיימנו מיום מעצרו - 7.6.12.

2. 24 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה של אלימות פיזית נגד הגוף או עבירות בנשק, והכל מסוג פשע ולרבות ניסיון.

3. 10 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה של אלימות פיזית נגד הגוף או עבירות בנשק, והכל מסוג עוון ולרבות ניסיון.

4. 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה לפי אחד הסעיפים 192 או 287 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, והכל - לרבות ניסיון.

5. הנאשם ישלם פיצוי למתלונן בסך 150,000 ₪, שיופקד בקופת בית המשפט לטובת המתלונן לא יאוחר מיום 1.3.14. לא יופקד סכום הפיצוי במלואו ובמועדו הרי שהוא יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום שבו אמור היה הנאשם לשלם ועד למועד תשלומה המלא בפועל.

6. קנס בסך 2,000 ₪ או חודשיים מאסר במקום הקנס. הקנס ישולם לא יאוחר מיום 1.11.13.

השופט מאיר יפרח:

אני מסכים.

השופטת גיליה רביד:

אני מסכימה.

סוף דבר:

אנו גוזרים אפוא, פה אחד, על הנאשם, חיים צרפתי, את העונשים הבאים:

1. 11 (אחת עשרה) שנות מאסר בפועל, שיימנו מיום מעצרו - 7.6.12.

2. 24 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה של אלימות פיזית נגד הגוף או עבירות בנשק, והכל מסוג פשע ולרבות ניסיון.

3. 10 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה של אלימות פיזית נגד הגוף או עבירות בנשק, והכל מסוג עוון ולרבות ניסיון.

4. 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה לפי אחד הסעיפים 192 או 287 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, והכל - לרבות ניסיון.

5. הנאשם ישלם פיצוי למתלונן בסך 150,000 ₪, שיופקד בקופת בית המשפט לטובת המתלונן לא יאוחר מיום 1.3.14. לא יופקד סכום הפיצוי במלואו ובמועדו הרי שהוא יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום שבו אמור היה הנאשם לשלם ועד למועד תשלומה המלא בפועל. התביעה תעביר למזכירות ביהמ"ש את פרטי המתלונן להעברת הפיצוי.

6. קנס בסך 2,000 ₪ או חודשיים מאסר במקום הקנס. הקנס ישולם לא יאוחר מיום 1.11.13.

הוסברה לנאשם זכותו לערער על פסק הדין תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ב תשרי תשע"ד, 16.9.2013, במעמד הצדדים.